

प्रादेशिक पर्यटन विकास योजना
सन २०२४-२५ अंतर्गत पर्यटन
संचालनालयाच्या कामांना प्रशासकीय
मान्यता देण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक टिडीएस २०२४/०८/प्र.क्र.१७२/पर्यटन-१
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
दिनांक : १० ऑक्टोबर, २०२४.

- संदर्भ :- १) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. टिडीएस २०१०/०८/ प्र.क्र.४६३/
पर्यटन, दिनांक ०४.११.२०१०.
२) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८०/अर्थ-३, दि. २५ जुलै, २०२४.

शासन निर्णय : पर्यटनस्थळांच्या ठिकाणी पायाभूत सुविधा पुरविण्यासाठी प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेतर्गत सन २०२४-२५ मध्ये खालील तक्त्यामध्ये नमूद केलेल्या पर्यटन संचालनालयाच्या कामासाठी रुपये २५००.०० लक्ष रकमेस या शासन निर्णयाव्दारे प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे

(रुपये लक्षात)

अ.क्र.	कामाचे नाव	रक्कम (लक्ष)
१	रामशेज किल्ला ता. जि. नाशिक पर्यटन स्थळी पर्यटकांसाठी पर्यटन सुविधा केंद्राचे निर्माण करणे.	१००.००
२	केळवे समुद्र किनारा ता. जि. पालघर पर्यटन स्थळी पर्यटकांसाठी पर्यटन सुविधा केंद्राचे निर्माण करणे.	१००.००
३	हरिहरेश्वर किल्ला ता. श्रीवर्धन जि. रायगड पर्यटन स्थळी पर्यटकांसाठी पर्यटन सुविधा केंद्राचे निर्माण करणे.	१००.००
४	पांडवलेणी पंडित जव्हारलाल नेहरू उद्यान नाशिक पर्यटन स्थळी पर्यटकांसाठी पर्यटन सुविधा केंद्राचे निर्माण करणे.	१००.००
५	राज्यात जबाबदार पर्यटनाची अंमलबजावणी करणे (Responsible Tourism)	१००.००
६	नाते, ता.महाड येथील महादेव मंदिर जिरोड्हार करणे, परिसर सुशोभीकरण करणे, ता.महाड, जि.रायगड	१००.००
७	अप्पर तुडील गांवदेवी मंदिर चारवाढी जिरोड्हार करणे, कमानी बांधणे व परिसर सुशोभीकरण करणे, ता.महाड, जि.रायगड	१००.००
८	ता.कन्नड जि. छत्रपती संभाजीनगर येथील नगरपरिषद हड्डीतील विविध विकास कामे करणे	२००.००
९	मौजे मुंडवाडी ता.कन्नड जि.छत्रपती संभाजीनगर येथील विविध विकास कामे करणे.	१००.००
१०	मौजे नांदुरा, ता. व जि. हिंगली येथील सटवाई देवी संस्थान विविध विकास कामे करणे.	२००.००
११	मौजे आंबले, ता.माणगांव, जि.रायगड वडाचाकोड येथे परिसर सुशोभीकरण करणे.	१००.००

रुपये लक्षात

१२	आदिस्ते मुळगाव, ता.महाड, जि.रायगड येथील गणेश मंदिर परिसराचे सुशोभीकरण करणे.	१००.००
१३	सदगुरु काकासाहेब महाराज देवस्थान एकतुनी ता.पैठण येथील विकास कामे करणे.	२००.००
१४	श्री बहिरोबा महाराज संस्थान, कोळेगाव ता. भोकरदान जि. जालना येथील परिसराची विकास कामे करणे	११०.००
१५	परभणी शहरालगत भौजे कारेगाव येथील श्री हिंगुलांबिका देवी मंदिर परिसर पर्यटन दृष्ट्या विकसित करणे.	२००.००
१६	पहेल ता. माणगांव येथील तलाव व परिसर सुशोभिकरण करणे जि. रायगड	१००.००
१७	नाशिक जिल्हयातील दिंडोरी तालुक्यातील ग्रामीण भागातील मंदिर परिसर विकास करणे व सौर दिप बसविणे	१५०.००
१८	मौजे खडांगळी ता. सिन्नर जि. नाशिक येथील पर्यटन विषय विविध विकास कामे	१००.००
१९	मौजे धारकल्याण ता. व जि. जालना येथे आनंदी आत्मानंद सरस्वती रंगनाथ महाराज मठ परिसरात पर्यटन दृष्ट्या विकास कामे करणे.	४०.००
२०	मौजे झुकरी पिंप्री ता. व जि. जालना येथे पर्यटन दृष्ट्या विकास कामे करणे.	४०.००
२१	मौजे, गंगनबीड ता. नायगाव येथे महादेव भंदीर येथील परिसर विकास व सुशोभिकरण करणे.	४०.००
२२	श्री विरशाप्पा महाराज मंदिर / सच्यद सादा दर्गा / महादेव मंदिर / हनुमान मंदिर मौजे बोरगाव (आ) तालुका लोहा जिल्हा नांदेड येथील परिसर विकास व सुशोभिकरण करणे.	४०.००
२३	मौजे कपिलेश्वर देवस्थान बेटसांगवी ता. लोहा जि. नांदेड येथील परिसर विकास व सुशोभिकरण करणे.	४०.००
२४	मौजे कोचरा ता. वैगुर्ला जि. सिंधुदुर्ग येथील भावई तलाव परिसर सुशोभिकरण करणे	४०.००
	एकूण	२५००.००

२. वरील कामांसाठी पर्यटन संचालनालय कार्यान्वयीन यंत्रणा म्हणून नियुक्त करण्यात येत आहे. त्यानुसार खालील अटी व शर्तीचे अनुपालन व्हावे.

३. अटी व शर्ती :-

- १) उपरोक्त कामे दर्जेदार स्वरूपाची व्हावीत, याकरीता स्थापत्य विशारदांची (Theme Based Architect) नेमणूक करून प्रत्यक्ष कामे नामांकित कंत्राटदारांच्या माध्यमातून करण्यात यावीत व त्या कामांचे योग्य संनियंत्रण आणि गुणनियंत्रण करण्यात यावे.
- २) वितरीत केलेल्या निधीतून खर्च करताना वित्तीय नियमांचे आणि विविध नियमांतर्गत नेमून दिलेल्या कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे.
- ३) प्रशासकीय मान्यता मिळालेल्या कामांच्या निविदा प्रक्रिया तात्काळ राबवून कामांचे कार्यारंभ आदेश देण्याबाबतची कार्यवाही तात्काळ करण्यात यावी. तसेच सदर कामे तीन वर्षांच्या कालावधीत पुर्ण करणे बंधनकारक राहील.
- ४) सदर मंजूर कामांचे कार्यारंभ आदेश देण्यात येऊन प्रत्यक्षात काम सुरु झाल्यावर सदर कामात / कार्यान्वयीन यंत्रणेत कोणत्याही परिस्थितीत बदल करता येणार नाही.

- ५) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी. मंजूर अनुदानापेक्षा जादा खर्च झाल्यास त्याची जबाबदारी संचालक, पर्यटन संचालनालय यांची राहील व जादा खर्च प्रित्यर्थ जादा अनुदान उपलब्ध करून दिले जाणार नाही.
- ६) मंजूर तरतुदीतून करावयाचा खर्च वित्त विभागाच्या प्रचलित आदेशांनुसार करण्यात यावा व मंजूर कामे तात्काळ पूर्ण करावीत.
- ७) पर्यटन विभागाने उपलब्ध करून दिलेल्या निधीतून केलेल्या कामाच्या ठिकाणी सदर कामे पर्यटन विभागाने प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेअंतर्गत उपलब्ध करून दिलेल्या निधीमधून केली असल्याबाबतचे फलक लावण्यात यावेत.
- ८) ज्या संदर्भात निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे त्या प्रत्येक योजनेच्या संदर्भात वित्तीय अधिकाराच्या प्रत्यावर्तनानुसार सक्षम प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता घेणे आवश्यक आहे.
- ९) तांत्रिक मान्यता विहित स्तरावर घेण्यात यावी.
- १०) सदर कामांच्या निविदा या संचालक, पर्यटन संचालनालय मुंबई यांच्या मान्यतेने करण्यात याव्यात.
- ११) पर्यटक सुविधा जसे निवास व्यवस्था, बैठक व्यवस्था यासारख्या सुविधा पर्यटन विभागास आवश्यक वाटल्यास सदरच्या विभाग / संस्थेमार्फत मोफत पुरविण्यात याव्यात.
- १२) पर्यटक सुविधेचा व्यावसाईक वापराचा दर निश्चित करताना पर्यटन संचालनालयाची मान्यता घेण्यात यावी.
- १३) रस्त्यांच्या प्रस्तावित कामांच्या प्रकरणांमध्ये सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या नियमावलीचे पालन करणे बंधनकारक राहील.
- १४) योजनेतर स्वरुपाच्या कामासाठी (देखभाल/दुरुस्ती इ.) सदरची तरतूद उपयोगात आणली जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
- १५) सदर कामांपैकी जी कामे तीर्थक्षेत्रांच्या विकासासाठी प्रस्तावित करून देवस्थान/संस्थेच्या जागेवर करण्यात येणार आहेत अशा कामांसंदर्भात सदर देवस्थान/संस्थेकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेणे बंधनकारक राहील. तसेच अशा कामाच्या पूर्णत्वानंतर त्या संदर्भातील देखभाल/दुरुस्ती, संबंधित संस्थेने करण्यासंदर्भात संचालक, पर्यटन संचालनालय व संबंधित जिल्हाधिका-यांनी संबंधित देवस्थान / संस्थेबोरोबर करारनामा करणे बंधनकारक राहील. अशा प्रकारच्या देखभाल दुरुस्तीकरीता शासनाकडून यापुढे कोणत्याही प्रकारचा निधी उपलब्ध करून दिला जाणार नाही, याची नोंद घेण्यात यावी व तशी अट करारात अंतर्भूत करण्यात यावी. तसेच या कामामुळे निर्माण होणाऱ्या सर्व सुविधा तसेच पर्यटन स्थळ सर्व नागरीकांसाठी खुले राहील, अशी अट करारात समाविष्ट करण्यात यावी.
- १६) सदर निधीतून करावयाच्या कामांची भौतिक प्रगती तसेच निधीतून होणा-या खर्चाची मासिक विवरणपत्रे दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत पर्यटन संचालनालयास न चुकता सादर करावीत. तसेच काम पूर्ण झाल्यानंतर पूर्णत्वाचा दाखला आणि निधीबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र न चुकता पर्यटन संचालनालयामार्फत शासनास सादर करण्यात यावे.
- १७) संचालक, पर्यटन संचालनालय यांनी काम कोणत्याही अन्य योजनेतून / निधीतून पुर्ण करण्यात आले नाही याची खात्री करूनच निधीचे वितरण करावे. मंजूर असलेले काम कोणत्याही अन्य योजनेतून / निधीतून पुर्ण करण्यात आले असल्यास संबंधित कामास वितरित केलेला निधी शासनास परत करण्यात यावा व झालेल्या अनियमिततेबद्दल संबंधितांवर डचित कारवाई करण्यात यावी.

१८) उर्वरित निधीची भागणी करताना उपयोगिता प्रमाणपत्र व कामाची गुणनियंत्रण यंत्रणेद्वारे प्रत्यक्ष तपासणी करून कामाच्या गुणवत्तेबाबत व कामाच्या सद्वस्थितीबाबतचा प्रमाणित अहवाल (छायाचित्रांसह) शासनास सादर करण्यात यावा.

१९) सदर काम पूर्ण झाल्यानंतर सदर कामाच्या देखभालाची तसेच इतर अनुषंगिक कामांची जबाबदारी कार्यान्वयीन यंत्रणा व संबंधित संस्था यांची राहील.

२०) काम पूर्ण झाल्यानंतर सदर पर्यटक सुविधा तात्काळ उपयोगात आणण्याच्या दृष्टीने काम सुरु असतानाच पूर्व नियोजन करावे.

४. उपरोक्त तक्त्यातील कामांवर होणारा खर्च मुख्यलेखाशीर्ष "मागणी क्रमांक झेडडी-४, ३४५२-पर्यटन, पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१ पर्यटन केंद्रे (०२) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना, (०२) (१८) पर्यटन विकासासाठी विविध ठिकाणांसाठी मूलभूत सुविधांकरीता अनुदाने (३४५२ १९५८) ३१ सहायक अनुदाने" या लेखाशिर्षाखालील मंजुर तरतुदीमधून वितरीत करण्यात येईल. तसेच सदर कामांच्या साठी निधी वितरणाबाबतचे आदेश स्वतंत्रपणे निर्गमित करण्यात येतील.

५. या प्रकरणी मंजूर करण्यात आलेल्या (प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेतर्गत) सहायक अनुदानाची रक्कम आहरण करून संबंधितांना वितरीत करण्याकरीता पर्यटन संचालनालयाशी संबंधित कामांसाठी मुख्य लेखा अधिकारी, पर्यटन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना 'आहरण व संवितरण अधिकारी' व सह संचालक पर्यटन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांना निवंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. सदर शासन निर्णयानुसार मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानाची रक्कम त्यांनी अधिदान व लेखा अधिकारी कार्यालय, मुंबई येथे देयके सादर करून संबंधितांना वितरीत करावी व त्याबाबतचा अहवाल शासनास एक महिन्यात सादर करण्यात यावा.

६. सदर खर्च वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/ विनिमय, दि. १७.०४.२०१५, वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८ भाग पहिला, उपविभाग-३ अ.क्र.४ परिच्छेद क्र. २७ (२) (अ) अन्वये प्रशासकीय विभागास प्राप्त अधिकारानुसार मंजूर करण्यात येत आहे.

७. प्रमाणित करण्यात येते की, वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८०/अर्थ-३, दिनांक २५ जुलै, २०२४ च्या परिशिष्टामधील तपासणीसूची बाबींची व अटींची पुरता करण्यात आली आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

राज्यपाल,
(संतोष जया विठ्ठल रोकडे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति

१. महालेखापाल, महाराष्ट्र – १/२ (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर
२. महालेखापाल, (स्थानिक निकाय लेखापरीक्षा व लेखा), मुंबई.
३. संचालक, पर्यटन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
४. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई
५. निवड नस्ती, कार्यासन-पर्यटन-१.
